

Sygn. akt III A Ua 296/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica
Sędziowie:	SSA Ireneusz Lejczak SSA Grażyna Szyburska-Walczak (spr.)
Protokolant:	Katarzyna Sypień

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku S. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji S. G.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 15 stycznia 2013 r. sygn. akt V U 1894/12

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy oddalił odwołanie wnioskodawcy S. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 24 października 2012 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Wnioskodawca, urodzony (...), na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 26 lat i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy.

Wnioskodawca w okresach: od dnia 2 marca 1971 r. do dnia 17 listopada 1971 r. pracował (...) O/G. na stanowisku mechanika napraw samochodowych i od dnia 9 października 1972 r. do dnia 30 listopada 1998 r. był zatrudniony w (...) z/s w L. na stanowisku mechanika samochodowego.

W obu okresach zatrudnienia wnioskodawca pracował w pogotowiu technicznym, do jego obowiązków należało wykonywanie napraw ciężkiego sprzętu budowlanego, takiego jak koparki, spycharki. Ze względu na rozmiary tych pojazdów naprawa nie odbywała się w warsztacie lecz na miejscu budowy. W razie awarii sprzętu budowlanego wnioskodawca wraz z innym pracownikiem jeździł na budowę samochodem ciężarowym marki S., gdzie dokonywał niezbędnych napraw, niezależnie od panujących warunków atmosferycznych. W razie awarii podwozia, zawieszenia i rolek jezdnych sprzętu budowlanego, naprawy były wykonywane w tzw. kanałach najazdowych, to jest prowizorycznych kanałach przygotowywanych z szyn stalowych, które wnioskodawca przywoził ze sobą. W ten sposób wykonywanych było około 80% napraw. W pozostałych - naprawy dotyczyły hydrauliki silników i urządzeń napędowych i były w całości wykonywane na powierzchni.

W dniu 16 października 2012 r. wnioskodawca złożył wniosek o prawo do emerytury. Organ rentowy decyzją z dnia 24 października 2012 r. odmówił mu przyznania prawa do emerytury.

Sąd I instancji, opierając się na ustalonym w sprawie powyższym stanie faktycznym, uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że dokonując ustaleń w zakresie charakteru pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w spornych okresach zatrudnienia oparł się na zeznaniach świadków: R. G., J. K. oraz wyjaśnieniach samego wnioskodawcy, a także dokumentacji zawartej w aktach sprawy. Sąd Okręgowy stwierdził, że co prawda ze świadectw pracy wynika, że wnioskodawca w spornych okresach zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach, to jest pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Jednak zeznania świadków i wyjaśnienia wnioskodawcy świadczą, iż wnioskodawca pracował w pogotowiu technicznym i do jego obowiązków należało wykonywanie napraw ciężkiego sprzętu budowlanego. Ze względu na rozmiar pojazdów napraw nie dokonywano w warsztacie, lecz na miejscu budowy, w kanałach najazdowych, które były przewożone na miejsce budowy.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że nawet przyjmując, iż były to kanały remontowe, to wnioskodawca nie pracował w nich stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jak bowiem wyjaśnił, praca w kanałach najazdowych dotyczyła około 80% napraw, natomiast pozostałe 20% w całości odbywało się na powierzchni.

W tych okolicznościach Sąd I instancji stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich warunków do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, wobec czego jego odwołanie na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc podlegało oddaleniu.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył wnioskodawca, zarzucając mu naruszenie § 2 ust. 1 i 2 oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) przez przyjęcie, że nie wykonywał stale w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku mechanika samochodowego, prac remontowych ciężkiego sprzętu budowlanego. Nadto zarzucił naruszenie art. 233 kpc przez błędną i wadliwą ocenę materiału dowodowego przez przyjęcie, że nie wykonywał prac w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie wcześniejszej emerytury oraz zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, czyli 1 stycznia 1999 r., osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat -

dla mężczyzn (pkt. 1) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (pkt. 2). Z kolei po myśli ust. 2 tego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem - według stanu prawnego obowiązującego do dnia 31 grudnia 2012 r.

Z kolei przepis art. 32 powyższej ustawy w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stanowi, że ubezpieczonemu będącemu pracownikiem zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura, jeżeli osiągnął wiek emerytalny (60 lat) oraz posiada 25-letni okres zatrudnienia, a w tym co najmniej 15 lat okresów pracy w warunkach szczególnych.

W sprawie bezspornym jest, że S. G. spełnia przesłanki dotyczące wieku, ogólnego stażu ubezpieczeniowego, nieprzystąpienia do OFE i rozwiązania stosunku pracy.

Natomiast sporna kwestia sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach, w szczególności czy podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G. i L. baza G. w okresach: od dnia 2 marca 1971 r. do dnia 17 listopada 1971 r. i od dnia 9 października 1972 r. do dnia 30 listopada 1998 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W pierwszej kolejności za niezasadny uznać należy zawarty w apelacji zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, bowiem skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 lipca 1998 r., sygn. akt II UKN 151/98, z dnia 4 lutego 1999 r., sygn. akt II UKN 459/98, z dnia 5 stycznia 1999 r., sygn. akt II UKN 76/99). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo - wbrew zasadom doświadczenia życiowego - nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., sygn. akt II CKN 817/00). W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu, które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Natomiast naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu przesłanek tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna, czego - zdaniem Sądu Apelacyjnego - wnioskodawca we wniesionej apelacji nie uczynił.

Wnioskodawca zarzucił również, że w spornych okresach zatrudnienia pracował jako mechanik samochodowy, dokonując codziennych napraw ciężkiego sprzętu budowlanego w tzw. kanałach najazdowych, co w ocenie wnioskodawcy jest tożsame z pracą w kanałach remontowych, o których mowa w wykazie A dział XIV poz. 16 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zarzut ten jest nietrafny. Należy podkreślić, że sama praca mechanika samochodowego nie została zaliczona przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach. Pracą w szczególnych warunkach jest wyłącznie praca mechanika samochodowego wykonywana w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych (wykaz A dział XIV poz. 16). Jak wynika z zeznań świadków, wnioskodawca pracował przy naprawie ciężkiego sprzętu budowlanego w tzw. kanałach najazdowych. Sam wnioskodawca tego nie kwestionował. Słusznie Sąd Okręgowy uznał, że tzw. kanały najazdowe, mimo dokonywania w nich napraw pojazdów mechanicznych, nie mogą zostać uznane za kanały remontowe, o których mowa w powyższym przepisie. Należy zauważyć, że kanały te miały charakter doraźny i otwarty, to jest były stawiane z szyn stalowych na miejscu budowy i po dokonaniu naprawy były demontowane.

Natomiast kanały remontowe, o których mowa w powyższym przepisie, mają charakter stały i zamknięty. Ma to istotne znaczenie z uwagi na szkodliwość pracy, bowiem w zabudowanych kanałach remontowych, wskutek ciągłych napraw pojazdów mechanicznych, gromadzą się zanieczyszczenia. Natomiast zanieczyszczenia te nie występują w kanałach najazdowych, które mają otwarty charakter. Niewątpliwie różnica ta nie pozwala utożsamiać pracy w kanałach remontowych z pracą w kanałach najazdowych.

Nadto, nawet przyjmując, iż praca w kanałach najazdowych wnioskodawcy odpowiada pracy w kanałach remontowych, to i tak nie jest to wystarczające do uwzględnienia powyższych okresów do okresów pracy w szczególnych warunkach. Konieczne jest bowiem wykonywanie takiej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 ust. 1 powyższego rozporządzenia). Uzasadnione to jest tym, że praca w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Nadto należy mieć na uwadze, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w konsekwencji przepisy regulujące to prawo należy interpretować w sposób ścisły i gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Tymczasem, jak sam wnioskodawca twierdził, pracę w kanałach najazdowych wykonywał w około 80% czasu pracy, natomiast pozostałe naprawy były wykonywane w innych miejscach. Oznacza to, że oprócz napraw wykonywanych w kanałach najazdowych wykonywał również inne naprawy. Tak więc wbrew zarzutom wnioskodawcy nie ma podstaw do uznania, że pracę w kanałach najazdowych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zatem również z tego powodu sporne okresy nie mogą zostać uwzględnione do okresów pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca za pierwszy sporny okres przedstawił świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, a za drugi okres świadectwo pracy, z którego wynika, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach, to jest pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Jednak, jak wyżej wskazano, prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym musi zostać ono wykazane w sposób niezbity i nie budzący jakichkolwiek wątpliwości. Wobec tego sam fakt przedstawienia powyższych dokumentów nie przesądza jeszcze o uznaniu wykonywanej pracy za pracę w warunkach szczególnych. Świadectwa te bowiem nie są dokumentami abstrakcyjnymi i w związku z tym muszą znajdować oparcie w pozostałej dokumentacji pracowniczej i zgromadzonym materiale dowodowym. Tymczasem w sprawie brak jest dokumentów pracowniczych pozwalających zweryfikować prawdziwość świadectw.

Reasumując, należy stwierdzić, że zgromadzone dowody w sprawie nie pozwalają na uznanie, iż w spornych okresach wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w wykazie A dziale XIV poz. 16 stanowiącego załącznik powyższego rozporządzenia, to jest pracę wykonywaną w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację wnioskodawcy jako bezzasadną.